

01c Rola, roly manažéra :)

Sústava systematicky navzájom súvisiacich a pozorovateľných správání sa, ktoré patria k určitému povolaniu alebo postu.

Na základe štúdií bolo stanovených desať rôznych, ale navzájom súvisiacich rolí, ktoré sa zoskupujú do troch kategórií (skupín).

Interpersonálne roly:

1. manažér (vedúci) ako reprezentant organizácie alebo jej organizačnej zložky. Táto rola nie je jadrom manažérskeho povolania, aj tak sa očakáva, že sa bude plniť, a preto efektívni manažéri tak aj konajú,

2. manažér ako vodca - povinnosti vedúceho usmerňovať a koordinovať činnosť podriadených v záujme dosiahnutia cieľov organizácie, t.j. viesť ľudí,

3. manažér ako spojka. Táto rola je spojená s veľkým počtom vzťahov, ktoré manažér musí udržiavať s jednotlivcami a skupinami mimo organizácie alebo mimo vlastnej jednotky[1].

Informačné roly[2]:

4. manažér ako monitor - neustále sleduje prostredie, aby získal a zhromaždil potrebné informácie. Musí sledovať stav vnútri riadenej jednotky aj mimo nej, aby bolo možné identifikovať zmeny, odkryť problémy a príležitosti a určiť, kedy treba informácie odovzdávať iným a kedy urobiť rozhodnutia,

5. manažér ako rozširovateľ informácií. Jeho úlohou je poskytovať podriadeným také informácie, ktoré nie sú schopní sami získať inak[3].

6. manažér ako hovorca - sa sústreďuje na externú komunikáciu, ktorá spočíva v rokovaniach s ľuďmi mimo danej jednotky alebo organizácie[4].

Rozhodovacie roly:

7. manažér ako podnikateľ - má pracovať tak, aby zdokonalil činnosť riadeného celku, t.j. realizoval potrebné zmeny,

8. manažér ako riešiteľ vzniknutých porúch. V prípade, že vzniknú poruchy, manažér robí korekcie ako reakciu na vyskytujúci sa tlak alebo zmenu. Poruchy sa musia riešiť rýchlo, preto táto rola má prednosť pred ostatnými. Keď dôjde k poruche, manažér musí zmeniť svoje aktivity a prácu tak, aby našiel aspoň krátkodobé vhodné riešenie.

9. manažér ako alokátor zdrojov. V dôsledku nedostatku a významu zdrojov je ich rozdeľovanie jednou z najdôležitejších rozhodovacích úloh manažéra.

10. manažér ako vyjednávač - vystupuje v mene organizácie a rokuje s inými organizáciami alebo plní túto úlohu vnútri organizácie ako reprezentant niektorej jej organizačnej jednotky a rokuje s inými organizačnými jednotkami.

Desať manažérskeho rolí tvorí jeden integrovaný celok, preto žiadnu zo špecifických rolí nemožno od ostatných oddeľovať. Tiež je nutné si uvedomiť, že manažéri nevenujú každej role rovnakú pozornosť. Manažéri sú individuality a vyznačujú sa vlastným osobným štýlom. Roly manažérov závisia aj od organizačných úrovní, typu organizácie, druhu vykonávaných funkcií a podobne[5].

[1] Čím má manažér vyššie postavenie, tým je väčšia pravdepodobnosť, že spojovacie kontakty sú mimo danej organizácie.

[2] Charakterizujú manažéra ako nervové centrum, v ktorom sa informácie prijímajú, prenášajú a kombinujú.

[3] Poskytuje im informácie aj vtedy, ak navzájom nemajú rýchly a jednoduchý kontakt.

[4] Napríklad manažér závodu môže poskytovať informácie vrcholovým manažérom s cieľom, aby boli lepšie oboznámení s aktivitami závodu.

[5] Pri manažérskeho rolách sa musí klásť dôraz na uplatňovanie tzv. situačného prístupu.